

NETÍNSKÝ

ZPRAVODAJ

KVĚTEN 2015

1945 – 2015

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ NETÍNSKÉHO ZPRAVODAJE

**U PŘÍLEŽITOSTI 70. VÝROČÍ OD UKONČENÍ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY
A SLAVNOSTNÍHO ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY JOSEFU PAVLASOVI.**

VÁŽENÍ NETÍNŠTÍ OBČANÉ, VÁŽENÁ PANÍ, VÁŽENÝ PANE,
dovolujeme si Vás pozvat na

SLAVNOSTNÍ MŠI SVATOU

**U PŘÍLEŽITOSTI 70. VÝROČÍ OD UKONČENÍ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY
A NÁSLEDNÉ ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY JOSEFU PAVLASOVI,**
účastníku protinacistického odboje, čestnému občanu obce Netín

23. KVĚTNA 2015 VE 14 HODIN
V KOSTELE NANEBEVZETÍ PANNY MARIE V NETÍNĚ.

TĚŠÍ SE NA VÁS ZASTUPITELÉ OBCE NETÍN

PROGRAM

14.00 HODIN

Slavnostní mše svatá k 70. výročí od ukončení 2. světové války,
celebrant R. D. Mgr. Blažej Hejtmánek, spirituál Biskupského gymnázia v Brně,
administrátor v Netíně

15.00 HODIN

Neorganizované přemístění k bývalé hájence u Velkého netínského rybníka,
dům č. p. 57 (Pozn.: Autobus bude zajištěn)

15.20 HODIN

Slavnostní odhalení pamětní desky Josefu Pavlasovi

Foto: Netín, pohled na starou náves z věže netínského kostela, před rokem 1935

VZPOMÍNKA NA NETÍNSKÉHO OBČANA HAJNÉHO JOSEFA PAVLASE

V letošním roce je to již 70 let od konce 2. světové války, kterou si ještě mnozí z nás připomínají ze svého mládí, ale tyto vzpomínky nejsou zrovna utěšující, protože i v Netíně se střílelo a lidé se báli o život...

Nejvíce však trpěl náš občan – hajný Josef Pavlas a jeho rodina z hájenky na hrázi Velkého rybníka. Připomeňme si proto jeho životní nesnáze v posledních letech německé okupační války: Josef Pavlas se narodil 17. 3. 1899 v Zahradištích v domku č. 6, rodičům Karlovi a Antonii Pavlasovým. Měli spolu 7 dětí. Nejstarší Antonín byl kovářem, Josef se stal lesním praktikantem a Karel se vyučil obchodním příručím. Antonín a Josef byli povoláni do 1. světové války na italskou frontu, oba se šťastně vrátili domů. Josef se oženil 26. 9. 1922 s Marií Kosourovou, dcerou správce Velkostatku Podstatzkých. Stal se hajným na hájence „Peklo“ na řece Oslavě, poblíž Manova mlýna, patřící do obce Dolní Bory. V roce 1933 se přestěhovali do hájenky v Netíně po hajném Josefu Zahálkovi. V pěkném a klidném prostředí měli malé hospodářství, zahradu a včelín. Josef a Marie Pavlasovi vychovali 6 dětí.

*Foto: Místo, kde v roce 1930 stála hájenka „Peklo“.
V současné době zatopeno mostištskou přehradou.*

Josef Pavlas byl hajným na lesních pozemcích Velkostatku Podstatzkých. Byl pracovitý, poctivý a čestný ve svých službách. Měl velkou péči o lesní zvěř, a zvláště se staral o tzv. remíz u Ochozského rybníka, kde v nízkém podrostu pečoval o větší přírodní výskyt bažantí populace a zajíců. Svůj revír znal dokonale. Dokázal zorganizovat podzimní honitbu pro hosty pana hraběte na výbornou. Při slavnostním výlovu Velkého rybníka měli vždy v hájovně malé občerstvení, které přichystala paní Pavlasová.

Foto: Hájenka v Netíně v r. 1945

Tato poklidná doba první republiky se však chýlila ke konci. Německo s Hitlerem začalo zbrojit a připravovalo se na výboje do okolních zemí, neboť Němci trpěli porážkou z 1. světové války. Naše republika a její představitelé dobře zhodnotili nebezpečné plány Němců. Československá armáda se s velkým nadšením chystala chránit naše území - a to budováním opevnění kolem německých hranic. Již v r. 1938 hrozí Hitlerem přepadení Československé republiky. To se stalo 15. 3. 1939, kdy z našeho českého a moravského území byl vytvořen Protektorát Böhmen und Mähren.

Naši představitelé v čele s Dr. Benešem žádali Anglii a Francii o pomoc, která však byla odmítnuta. Rovněž Sovětský svaz pomoc nepřislíbil, a tak jsme museli postoupit celé Sudety i s opevněním, s veškerou výzbrojí a výstrojí nenáviděným Němcům. Naši vojáci, kteří nastoupili na podzim r. 1938 do všeobecné mobilizace (muži do 40 let), byli zklamaní, opuštění, nešťastní a bezmocní, neboť jejich vůle bojovat byla zrazena. To prožíval i Josef Pavlas s Karlem Němcem z Laviček a Františkem Kujalem z Netína, kteří narukovali k ženijnímu praporu do Kroměříže a byli posláni k Opavě ve Slezsku. Po propuštění z armády se vrátili domů ke své práci a mnozí se utvrzovali v naději k odvetě. Mnoho lidí uprchlo za hranice a u nás začalo pronásledování činných občanů a vlastenců vězněním a popravami. Německá policie a vojenské oddíly SS tvrdě potíraly každou sebemenší neposlušnost, a tím více protinacistický odboj.

A tak již na podzim roku 1941, kdy Hitler napadl Sovětský svaz a současně již okupoval západní Evropu, bylo pochopitelné postavit se

na stranu vznikající obrany národa v ilegality. Začal s tím František Kampf, známý sedlák z Velkého Meziříčí. Dostal doporučení na Josefa Pavlase. Pomoc hajného byla přislíbena.

Po německé kontrole v hájovně u Pavlasů byla prohledána také hájenka v Manově mlýně u pana Hladíka. Po ukončení prohlídky byl pozorován a zatčen u krytu, kde měl uschovány potraviny a karabinu z 1. světové války. Byl zbit a převezen do Netína. Odtud byl dopraven do Brna a 30. 6. 1942 popraven. Tato příhoda otrásla obyvateli Netína a zvláště těžce ji nesl Josef Pavlas.

Na podzim hajného Josefa Pavlase vyhledal Karel Pánek z Velkého Meziříčí (přítel z italského zajetí z 1. světové války), který již byl spolupracovníkem ilegální skupiny. Žádal jej, aby se setkal s Karlem Veselým (krycí jméno Karla Štajnera, bývalého důstojníka v ilegality), dřevařem ze Zahradišť. Karel Veselý požadoval úkryt manželky generála Luži. Měla být v rodině ubytována jako „tetička z Blanska“, s novou legitimací na jméno Ludmila Peřinová. A tak od konce ledna 1943

Foto: Bývalý Manův mlýn v roce 1945, vpravo hájenka hajného Hladíka

Foto: Paní Milada Lužová, manželka generála V. B. Luži

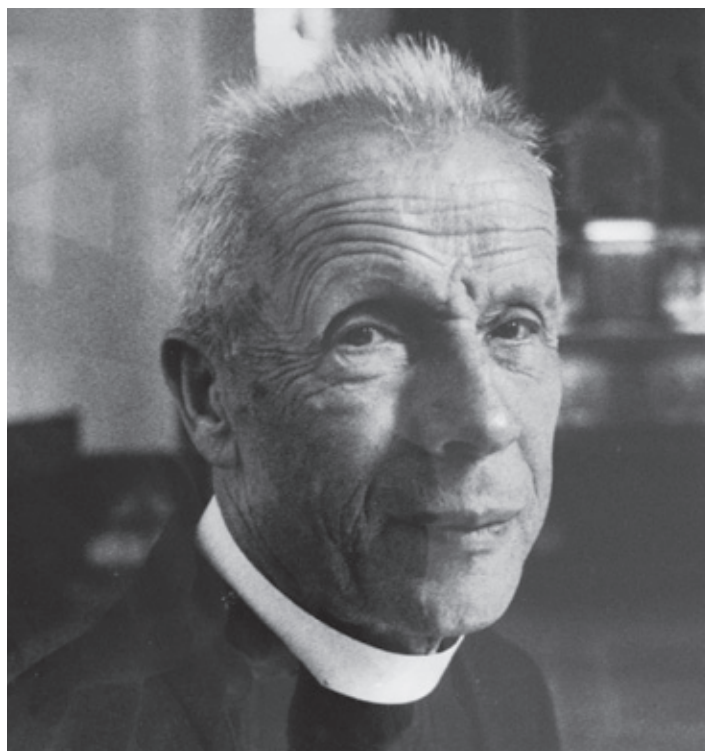

Foto: P. Jindřich Kocman

byla tetička na hájovně v Netíně k ruce paní Pavlasové. Lidé z Netína ji znali, neboť také chodila ke švadleně slečně Bártové.

Od konce roku 1943 se v hájovně rovněž ukrýval správce Javůrek, starší tichý pán (vlastním jménem profesor Josef Grňa). V té době se také skrýval František Sklenář z Radostína, který se znal s Josefem Pavlasem a prosil o úkryt v Netíně a okolí. Jeho plán zapojit spolehlivé lidi, kteří by v příhodný čas předávali spojeneckým letadlům znamení pro přistání, byl však předčasný a nebezpečný. Oba (J. Pavlas a F. Sklenář), byli

Foto: František Vokoun a Stanislav Krča, kteří budovali na pokyn Josefa Pavlase kryt v Kříbku

od té doby zapojeni do podzemního hnutí. Po jednání se správcem Javůrkem bylo rozhodnuto o zbudování dvou krytů v lese pro případné další ilegalisty, a to v kochánovských Borovinách a v Kříbku, poblíž Ochozského rybníka. K vybudování úkrytu byli vybráni spolehliví občané: z Netína František Vokoun a Stanislav Krča, z Laviček starý pan Homola. Úkryty byly nenápadné, velmi dobře maskované a sloužily pro krátkou potřebu úschovy.

To se později ukázalo jako velmi prozíravé řešení i pro Josefa Pavlase. Kryt v Borovinách byl menší, tak pro dvě osoby. Do krytu v Kříbku byla uschována amatérská vysílačka od MUDr. Motýla z Luk, a také potraviny. Vysílačka však neměla vlastní akumulátor, na hájence nebyla v té době elektřina, a tak bylo nutno hledat nový úkryt. Ten se našel na kaplance v Netíně u pana faráře Jindřicha Kocmana, který byl nápomocen hajnému Josefu Pavlasovi tím, že na kaplance ukrýval vysílačku a poskytl prostory kaplanky odbojářům jako vhodný objekt s elektřinou. V obci byli také spolehliví občané, kteří by mohli umožnit úkryt, jako např. Antonín Sýkora č. 6,

Cyril Hladík č. 61, bývalý starosta. Spolehnutí bylo také na starostu Viktora Vondráčka, který včas oznamoval německé kontroly v hospodářstvích a postaral se v hostinci u Sýkorů o kontrolory, aby se již další prohlídky nekonaly. Mnozí prozíraví občané tajně poslouchali rozhlasové vysílání z Londýna a Moskvy, většinou v kuchyni u Sýkorů. To však bylo přísně zakázané pod trestem smrti!

Zvláštní poděkování a vzpomínka patří Ludvíku a Anně Kostečkovým č. 79, kteří si na počátku války postavili svépomocí nový domek a s hajným Josefem Pavlasem se dobře znali. U Kostečků se mnohokrát skrýval a byl ubytován nejen Josef Pavlas, ale také další známí odbojáři. Z domu Kostečkových byl dobrý rozhled a dobře pozorovatelný příjezd Němců - bylo možno ihned opustit dům vstupem do lesa. U Kostečků také občas přebýval František Zajíček (bývalý důstojník), který byl rovněž účastníkem odboje vedeného „Radou tří“. Osobním dopisem z roku 1948 Ludvíku Kostečkovi potvrzuje, že od 12. 4. 1944 do konce dubna ukrýval Radomíra Lužu, kde mu poskytl prádlo, oděv a ubytování se stravováním. V květnu 1944 po dobu 14-ti dnů přechovávali Kostečkovi také parašutisty Josefa Gemrota a Jaroslava Odstrčila, a umožnili

Foto: Kaplanka u netínského kostela

i schůzky s výše jmenovanými. V březnu 1945 byl Ludvík Kostečka účasten při shozu zbraní se skupinou u Rohů. Část byla přechována v jeho domku až do ozbrojeného povstání ve Velkém Meziříčí, kterého se také účastnil. Po válce po roce 1946 navštívil Kostečkovy Radomír Luža, syn generála Vojtěcha Borise Luži, aby poděkoval za pomoc v těžké době.

Foto: Netín před rokem 1900

Od června 1944 byli s Pavlasovým svolením ubytováni v lesní boudě v Ochoze dva parašutisté ze skupiny Calcium, a to Josef Gemrot a poručík JUDr. Jaroslav Odstrčil, které Josef Pavlas podporoval. Nosil jim jídlo, osobní potřeby a pomáhal jim v jejich aktivitách. Osudného dne po jejich prozrazení a nečekané přestřelce s Gestapem v Ochoze byl poručík Jaroslav Odstrčil zastřelen. Josefu Gemrotovi se podařilo uprchnout. Josef Pavlas událost pozoroval z úkrytu a uvědomil si následky. Rozhodl se odejít z hájovny, neboť by jej čekalo zatčení a smrt. Tím se z hajného Pavlase stal psanec, který se od června 1944 pohyboval v okolí Netína, u známých v Kochánově, v Lavičkách v kolně u pana Němce a také u Malců. V Netíně přebýval u Sýkorů č. 6 i jinde na již zapomenutých místech...

Jeho rodinu odvěkli Němci do žaláře v Brně. Paní Pavlasová a dcera Hedvika těžké útrapy přežily a pěšky se dne 19. 4. 1945 vrátily domů. Syna Josefa věznili v lágru Dachau. 18-ti letý syn se dožil osvobození, avšak na následky věznění zemřel 23. 5. 1945. Bratra Antonína zatklo Gestapo a byl umučen v Jihlavě 1. listopadu 1944.

Střetnutí u Netína bylo prvním větším ozbrojeným výpadem proti části skupiny Calcium, ve které byli ještě parašutisté Karel Niemczyk a Josef Kábele. Bylo také varováním pro další členy hnutí „Rady tří“ (generála Vojtěcha Borise Lužu, JUDr. Josefa Grňa a Josefa Císaře), která byla ustanovena na bohdalovské faře za P. Josefa Votavy.

Ke konci války hajný Josef Pavlas byl v přímém zapojení v partyzánské činnosti a účastnil se různých destrukčních činností na státní silnici. Zabezpečoval v součinnosti s Františkem Zajíčkem potraviny od známých zemědělců pro stávající členy podzemního odboje. Také často navštěvuje v hájovně svou matku, která tam hospodaří společně s hajným Františkem Muchou. Ten mu předává potřebné informace. Válka se chýlí ke konci. V Netíně je 8.května 1945 a celá vesnice je na nohou...

Mnoho netínských občanů pozoruje, jak ujíždějí Němci k západu. Odstřelují je ruská letadla. Němci zanechávají vojenská auta s proviantem, kuchyněmi a spoustou dalšího materiálu včetně munice na silnici.

V kopci na Zásce se až 9. května 1945 strhne přestřelka, v níž zahynuli Miroslav Skrbek a Josef Skalka. Lidé jsou zprávami neustále překvapováni. Odpoledne cválají splašení koně s bryčkou od Olší k Netínu s mrtvým ruským vojákem... Po 16. hodině nastává nová panika. Jedou auta plná Němců. Kolem 18. hodiny přijíždí první ruské auto s několika vojáky. Všichni se sbíhají, vítají osvoboditele a radují se. Přichází také jednotka partyzánů, v čele s Josefem Pavlasem. Překvapení a radost nebere konce. A znovu... Od Zásce jedou nákladní auta s Němci a nastává přestřelka. Lidé utíkají, utíkají i Němci, kteří vzali s sebou jako rukojmího Stanislava Kutila a běží směrem ke Strážnici. Mezi domy se mu však podařilo brzy uprchnout. Další německá auta jedou od Olší k Měřínu. Jedno auto naráží do transformátoru a hoří... A tak následující noc byla značně neklidná a netínští občané byli v úkrytech. Ráno se obec probouzí s rozstřílenými okny a dírami ve zdech po střelách. Lidé se vracejí ze sklepů do svých domovů. Je po válce...

Foto: Viktor Vondráček, starosta

Po těchto událostech se obec připravovala na nový místní národní výbor. První schůze přípravného výboru byla 14. května 1945. Následující druhá schůze zvolila za předsedu opět Viktora Vondráčka všemi přítomnými hlasy. Místopředsdou byl zvolen Josef Pavlas. Členy MNV byli P. Jindřich Kocman, Jan Letmajer ze Záseky, Josef Kutil č. 65, Karel Čermák, studující č. 30, Josef Šandera č. 40, Antonín Sýkora č. 29, Josef Pejchal č. 2 a další.

První obecní volby po osvobození 26. 6. 1946 přinesly očekávání dalšího vývoje. Bylo připravováno mnoho plánů, jako vybudování vodovodu z Jedlovce, kanalizace v obci atd., avšak neustálá změna politické situace kolem roku 1948 měnila také členy MNV.

Hajný Josef Pavlas nastoupil do nové funkce na fořtovnu do Zahradišť jako vedoucí polesí, kterou vykonával do r. 1959, kdy odešel na zasloužený odpočinek do Velkého Meziříčí.

Josef Pavlas obdržel čestná uznání od MNV v Lavičkách „za vzácnou přízeň a radu v těžkých dobách“. Od MNV v Netíně byl jmenován „čestným občanem za přátelské chování po dobu pobytu v Netíně a za zásluhy získané v podzemním hnutí za doby okupace“. Dostal mnoho dalších ocenění naší republiky, jako např.: Československý válečný kříž 1939 od prezidenta republiky Dr. Edvarda Beneše za uznání bojových zásluh, Československou medaili za zásluhy I. stupně od prezidenta republiky, za zásluhy v Čs. armádě roku 1946, odznak Čs. partyzána od ministra národní obrany Ludvíka Svobody roku 1947 a další pamětní vyznamenání při příležitostech osvobození naší republiky.

Josef Pavlas zemřel 25. dubna 1968 ve věku 69 let a je pochován na městském hřbitově ve Velkém Meziříčí.

VZPOMÍNÁME...

K 70. VÝROČÍ OD UKONČENÍ

2. SVĚTOVÉ VÁLKY PŘIPRAVIL KAREL KŘEČEK

*Foto: Udělení čestného občanství Josefu Pavlasovi,
8. března 1946*

LITERATURA:

- Červený O. - Osvobození Žďárska, Sypták Brno 2014
- Grňa J. JUDr. - Sedm roků na domácí frontě, Blok Brno 1968
- Luža R. - V Hitlerově objetí - Torst, Praha 2006
- Makovský V., Pavlas J. JUDr. - Rod Pavlasů z Pavlova, JUDr. J. Pavlas PhD., vl. náklad 2003
- Pavlas J. - Poznámky z okupace (strojopis), 1948
- Pokorný T. - Paměti na Velkomeziříčsku 1939-1945 (strojopis)
- Sýkora A. - Kronika obce Netína, 1945
- Zajíček F. - Poznámky z okupace (strojopis)

POZNÁMKY Z OKUPACE

(JOSEF PAVLAS, STROJOPIS 1948)

Poznámky z okupace psané hajným Josefem Pavlasem obsahují 67 stran strojově psaného textu. Josef Pavlas zde popisuje předválečnou dobu, průběh války a její dopad na občany netínské a obyvatele sousedních obcí. Uvádí spoustu jmen i dobrých přátel, spolehlivých lidí z Netína a okolí. Píše o detailech, které ve školních učebnicích nenajdete. Díky této jedinečné příležitosti, mohu přepsat pár citací. Je v nich touha nezapomínat na čest, poctivost a přátelství. Odhodlání být se za pravdu a svobodu, ale také obava o budoucnost vlasti a strach o rodinu. Nelze vypsát všechno, vybrala jsem klíčové okamžiky z života hajného Josefa Pavlase.

O OBSAZENÍ HRANIC NĚMCI, ROK 1939:

„...hranice byly obsazeny. Naše vláda se rozhodla předat jim žádané území i s opevněním. Při vyklizování byla naše rota pověřena zůstat v Opavě a příchodu Němců a předat jim veškeré vojenské objekty. Nálada našich byla sklíčená, protože všichni byli odhodláni postavit se Němcům za každou cenu na odpor. Některé jednotky také odmítly opustit opevnění a při příchodu Němců se těmto postavit na odpor. Byli též při srážce mrtví a ranění. Nakonec však museli uposlechnout rozkazu a ustoupit do zázemí. Po vyklizení území naše rota čtyři dny očekávala příchodu Němců do Opavy. Byly to snad nejhorší dny našeho života... Kdyby se tehdy velmoci postavily na odpor Hitlerovi, nemuselo dojít k válce tak velkých rozměrů a lidstvo bylo ušetřeno mnohemiliónových ztrát na životech a utrpení mnoha národů...“

JOSEF PAVLAS SE ZAPOJIL DO PODZEMNÍHO HNUTÍ, JAK TO VŠECHNO ZAČALO, ROK 1941:

„Na podzim roku 1941 přišli k nám dva neznámí muži a s nimi přišel František Kampf, sedlár z Vel. Meziříčí. Přišli do kuchyně a vyptávali se na dřevo, na myslivost a jiné běžné věci. Jejich cíl návštěvy mi

Foto: Hajný Josef Pavlas po r. 1933

stále nebyl znám, až děti s manželkou odešly ven po své práci, začal dlouholetý známý Kampf: „Hledáme místo pro jednoho známého člověka, který se již delší dobu ukrývá před Gestapem. Byl jste nám doporučen, abychom se obrátili na vás. Nejedná se o okamžité ubytování, ale rádi bychom místo pro něj měli zajištěné, kdyby se něco stalo. Jedná se o jednoho generála, jméno Vám zatím říct nemůžeme“. Po krátké úvaze ohledně vhodného místa v hájence a v lese jsem jim potřebnou pomoc slíbil.....“

GESTAPO – NEMILOSRDNÝ SOUPEŘ:

„V roce 1942 v polesí Zahradiště byl přijat nový dřevař, ačkoliv jsem byl v Zahradištích dosti často, dosud jsem jej neviděl ani z povzdálí. Říkalo se, že je někde od Nového Města a že často dojíždí domů. Znalý poměrů v polesí, věděl jsem, že dřevařů po vesnicích je všude dost, že nebylo zapotřebí přivádět dřevaře cizí. Usoudil jsem, že jest lepší o tom nemluvit...“

Foto: Velký netínský rybník, ostrůvek

...začátkem června 1942 v pondělí ráno o půl páté hodině hrmotné zabušení na venkovní dveře. Byl jsem ještě v posteli a již dle způsobu zabušení jsem se domníval, že je to opět nějaká nezvaná návštěva. Ze zdejších lidí si to nikdo nedovolí, ani četníci, když pátrali po uprchlém francouzském generálu z německého zajetí, generálu Ziro. Vyskočím z postele, obléknu se a jdu hned otevírat. Venku u dveří stojí pět Němců a šestý stál u okna a pozoroval, asi když budu vstávat, co budu asi dělat. Kolem hájenky všude rozestavěli hlídky. Velitel hlídky špatnou češtinou žádal na mně legitimaci. Odpověděl jsem, že ji mám v kuchyni v kabátě, ať jde se mnou. Pak prohledali celou hájovnu, Jebavých chaty, ale vše bylo v pořádku...Bylo vidět, že i lesy kolem mají prohledány, protože z nich vycházeli. Pak odešli kolem řeky Radostínky, kde též obklíčili hájenku, kde bydlel hajný Hladík. Také tam našli všechno v pořádku. Po jejich odchodu hajný Hladík nemaje tušení, že ještě celé okolí hájenky je pozorováno z lesa, šel se podívat do úkrytu asi 200 m od hájenky...hned za ním přijdou opět němečtí vojáci...

byl zbit a o desáté hodině odvezen do Netína. Byla k němu postavena stráž. Nikdo k němu nesměl... Hladíka odvezli do Brna, smutno bylo v duších občanů. Každý cítil, že zítra může přijít řada zase na ně. Němcům na českém člověku nezáleželo. Dne 30. června 1942 bylo v Brně v Kounicových kolejích popraveno 120 Čechů, mezi nimi i hajný Hladík..."

HAJNÝ JOSEF PAVLAS POPISUJE TAKÉ CELOU SITUACI KOLEM OBČANŮ PIKÁRECKÝCH, KTERÍ UKRÝVALI V OBCI RUSY A BYLO TO VEŘEJNÝM TAJEMSTVÍM, NEBOŤ JAK PRAVÍ, „VŠICHNI O TOM VĚDĚLI“. JOSEF PAVLAS SE POKOUSEL VE SPOLUPRÁCI S R3 PIKÁRECKÉHO STAROSTU UHLÍŘE VAROVAT, PROTOŽE SE DOZVĚDĚLI O LSTI ZE STRANY GESTAPA A ZRADĚ. JOSEF PAVLAS PÍŠE:

„...Hned na to ve středu ráno ještě za tmy byli obyvatelé Pikárce a Bobruvky vyburcováni ze svého klidu. Němci měli vesnice obklíčené a nastalo velké zatýkání občanů. Všechny zatčené odvezli do Brna, kde bylo v Kounicových kolejích druhý den

sedm mužů zastřeleno a mezi nimi i starosta Uhříř. Ostatní muži a ženy byli uvězněni. Byli jsme nešťastní z těch zpráv, které nás docházely, ale pomoci již nebylo možno. Celé široké okolí cítilo tíhu běsnění Němců...

ROK 1944. JOSEF PAVLAS UKRÝVAL DVA PARAŠUTISTY ZE SKUPINY CALCIUM, PORUČÍKA JAROSLAVA ODSTRČILA A ROTMISTRA JOSEFA GEMROTA. PARAŠUTISTÉ ZŮSTALI NA OSTRŮVKU V CHATĚ PANÍ MAJITELKY VELKOSTATKU. (OSTRŮVEK, TAK SE ŘÍKÁ VÝBĚŽKU VELKÉHO RYBNÍKA, NAPROTI PŘES VODU OD HÁJENKY) HAJNÝ JIM PŘIVÁŽEL NA LODCE 3× DENNĚ JÍDLO. POZDĚJI PARAŠUTISTY PŘESTĚHOVAL DO REMÍZKU, DO KOLNY NA KRMENÍ ZVĚŘE. NOSIL JIM NOVINY A KNIHY PRO UKRÁCENÍ DLOUHÉ CHVÍLE. ČASTO S NIMI HOVOŘIL NEJEN ON, ALE I JAN MORAVANSKÝ A DOUBEK, KRYCÍ JMÉNO PODPLUKOVNÍKA JOSEFA SVATONĚ. ZNALI SE TAKŘKA DOBŘE... ALE KRYT BYL VYZRAZEN A JOSEF PAVLAS PÍŠE:

„...došel jsem do Kříbka a zastavil jsem se na kraji houštiny u vysokého lesa. Otočím se zpět

a dívám se na hráz Netínského rybníka. Moravanský stojí na hrázi u trní a dívá se též na mě. Kývá hlavou a rukou a připadá mi, že mi dává znamení, abych se schoval. Nedbám jeho znamení a jdu dál krajem houštiny, napjatě pozoruji každý šelest a zvuk. V tom zaslechnu po mé pravé straně tlumený rozhovor. Otočím se tím směrem a jdu opatrně houštinou kupředu. Jsem již na okraji houštiny, přede mnou hranice palivového dříví. Přes hranici zahlédnu něčí hlavu, hned druhou, třetí až pátou, stojí v kruhu a živě o něčem hovoří německy. Snad Gestapo? Plížím se za hranici dříví a skulinami pozoruji muže v černých a světlých gumových pláštích. Ano, je to Gestapo. Co se stalo? Kde je Jarda Odstrčil a Josef Gemrot, parašutisté? Plný neblahých předtuch v každém dalším okamžiku. Přes menší kopeček nevidím na místo, kde právě stáli. Nemohl jsem se napřímít a postavit, abych lépe viděl. V této chvíli se jeden z nich sehne a vidím, že z někoho stahují plášť. Bylo mi, jako když mi dá někdo palicí do hlavy, Gestapáci někoho zastřelili, snad Jardu nebo Josefa? Zároveň vidím, že pistole mají ještě v ruce. Mechanicky jsem namířil pušku a jen zmáčknot,

Foto: Netín před rokem 1935

pomstím se. Gestapák stáhl černý gumový plášť z mrtvého a odhodil jej na hromadu hlíny, která byla vedle. Uvažuji, zda mám střelit? Muž, který leží na zemi je již mrtev, tomu již nepomohu, i když všechny gestapáky postřelím. Co bude se mnou? O to se již po té události nestarám, ale na rodinu musím myslet. Němci jsou schopni vyvraždit i celou vesnici.... Nevěděl jsem, o čem se Gestapáci domlouvají. Ještě chvíli se o něčem radí a pak se rychle všichni otočí a jdou rovně přes pole přímo k Závisti.... Necítily se snad tolik silní na prohlédávání lesa a jdou tedy pro posilu, po té se co nejdříve vrátí. Je jisté, že já musím zmizet, zde na hájence nemám již co hledat, a Němcům se do rukou nechci dostat. Ale co rodina? Já sám se protluču, ale rodinu vzít s sebou není možné. Důkazy proti mně zatím ještě nemají, dosud jen podezření. Přijdu domů, rodina zatím nemá ani potuchy, co se stalo... Přešel jsem několikrát po kuchyni a uvažoval o celé situaci. Po chvílce přemýšlení jsem řekl dceři Hedvice a manželce, že Jaroslav je mrtev... Já musím od vás odejít. Myslím, že Gestapo se sem za chvíli vrátí, vše uklidte, ať jim do rukou nic nepadne. Vás budou vyšetřovat, snad vás i zatknou, ale vy nic nevíte. Co vám snad dokážou, všechno svedte na mne, že jsem byl na vás zlý, museli jste

dělat, co jsem vám nařídil,...mně přitížit již nemůžete a vám to snad i pomůže... Já po krátkém rozloučení odešel v těžkých myšlenkách snad navždy jako psanec bez domova. Měl jsem s sebou pušku, náboje, hůl. Odešel jsem pod hráz, dále na cestu do Křižíku, kousek po cestě k Netínu a pak mezi žitem, přes cestu v Lipkách, k Vrkoči... Najednou jsem slyšel od Kochánova směrem k Netínu hukot mnoha vozidel. Stoupnu a dívám se, abych lépe viděl. Již dojíždí k Netínu, zpomalují jízdu, chvíli se tam zastaví a již jedou Lipkami k netínskému rybníku a hájence. Rychle běžím krajem lesa k závistké části netínského rybníka. Tam byla ve vysokém rákosí lávka, kde jsem krmíval divoké kachny. Z lesa po bříse jsem se doplazil přes louku do rákosí na lávku a na jejím konci v rybníce ulehám. Bylo dobře vidět hájenku, chatu a okolí. Před sebou jsem měl trochu rákosí, aby mne nebylo odnikud vidět a ve chvíli, kdyby Němci přišli na lávku, byl jsem připraven vklouznout do rákosí, kde mě hledat nebudou. Přední auta od Netína dojíždí k hájence. Od Závisti také již jedou auta k chatě Jebavých. Dívám se na hodinky, je půl deváté. Začíná již soumrak, je slyšet samé německé hlasy a hned vzápětí padne rána, daleko slyšitelná večerním tichem. Chvíli bylo ticho. Věděl jsem, že rána

Foto: Chata č.1 a chata č.2, rodiny Jebavých z Brna. (současný stav)

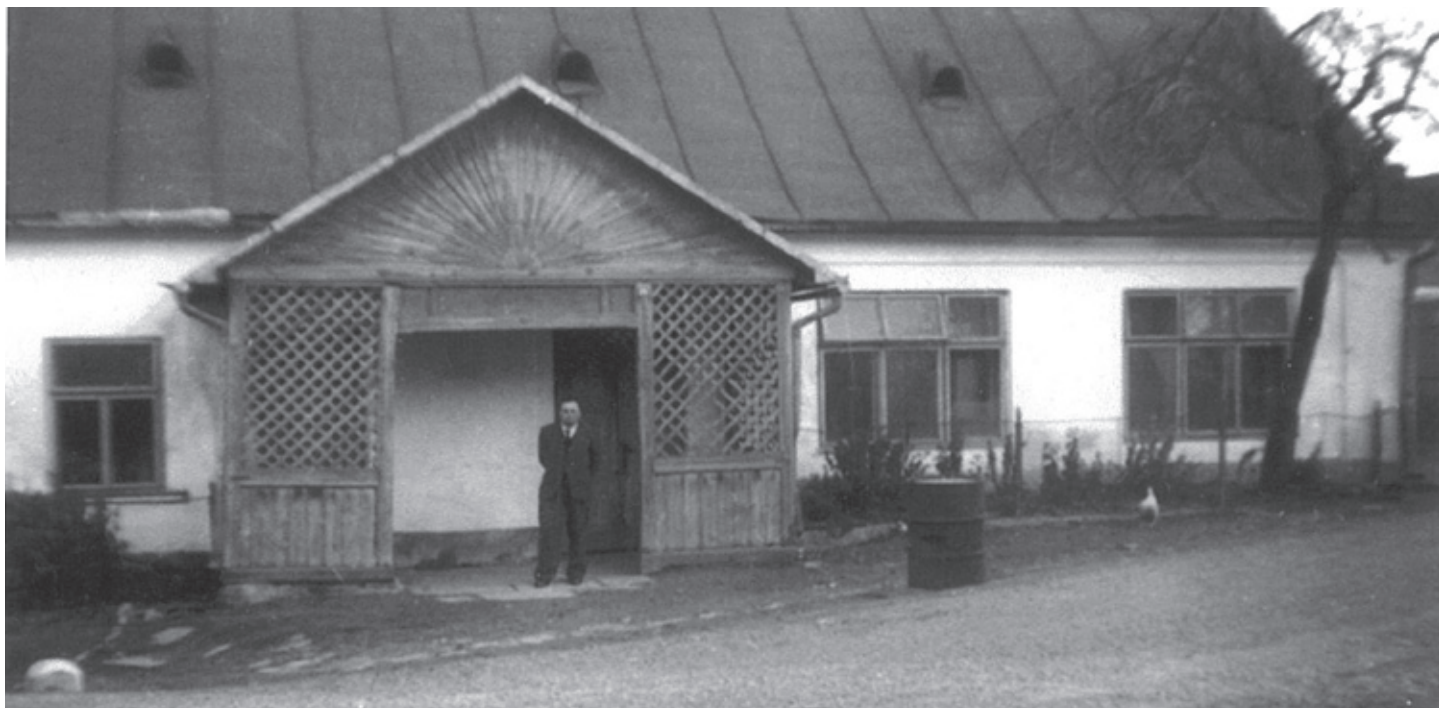

Foto: Č.p. 29, Hostinec A. Sýkora v roce 1948

padla u Jebavých chaty a že nevěstí nic dobrého. (pozn.: toho večera byl Němci zastřelen v chatě Jebavých brněnský občan). Stmívá se. Přijíždějí nová nákladní auta a autobusy se světly, vezly Němce. Všude po polích a cestách i na záseckém kopci bylo vidět, že jsou již zde. Usoudil jsem, že obkličují lesy. Vyskakují z aut a autobusů, prohledávají a jezdí auty i obilím. Na hájence je ticho. Štěkot psů i jejich neustálé vytí nepřestává. Směrem přes Záseku k Zahradištím padlo několik ran a několik dávek z kulometu. Ležím na lávce a čekám, kdy se mi objeví někdo za zády, pušku mám připravenou k výstřelu. Za zády je však stále klid. Je půlnoc. Jsem celý otlačený od kulatých rachen lávky a přemýšlím, co mám nyní dělat. Aspoň kdybych věděl, co se děje na hájence? Tam není možné se dostat, vše je dobře hlídáno. Zde zůstat do denního světla je nemyslitelné a nemožné. Musím odejít, vrátím-li se kdy zpět, jak vše dopadne, zůstane rodina na hájence? Tyto myšlenky mi víří stále hlavou.... Divné pocity a výčitky se mnou zmítají. Nikomu jsem neukřivdil, neublížil, proč toto vše musí být...”

PRVNÍ DNY SAMOTY BYLY PRO HAJNÉHO JOSEFA PAVLASE TĚŽKOU ZKOUŠKOU, NEVĚDĚL, JAK DÁL, JASNĚ BYLO, ŽE MUSÍ SEHNAT ÚKRYT U SPOLEHLIVÝCH LIDÍ. MEZI PRVNÍMI

BYLI RODINA MALCOVA A KAREL NĚMEC, STAROSTA Z LAVIČEK, HAJNÝ FRANTIŠEK FŇUKAL, CYRIL HLADÍK ZE ZÁSEKY Č. 40, KOVÁŘ NOVÁČEK Z KOCHÁNOVA, ANTONÍN SÝKORA Z NETÍNA Č. 6, LUDVÍK KOSTEČKA Z NETÍNA Č. 79 A DALŠÍ. BYL ODKÁZÁN NA POMOC OSTATNÍCH LIDÍ A JASNĚ SI UVĚDOMOVAL NEBEZPEČÍ, KTERÉMU JE VYSTAVUJE. ZDRŽOVAL SE NA RŮZNÝCH MÍSTECH V NETÍNĚ, LAVIČKÁCH, KOCHÁNOVĚ, ZÁVISTI, ZAHRADIŠTI, ZÁSECE, STRÁNECKÉ ZHOŘI... POSTUPNĚ SE OD SVÝCH „TAJNÝCH UBYTOVATELŮ“ DOZVÍDAL DĚNÍ Z HÁJENKY A OKOLÍ I VÁLEČNÉ ZPRÁVY:

„...Děti byly vyhnány z hájenky, ani peřinku, nebo rezervní šaty si nesměly vzít s sebou. Odešly do Netína s nejmenší Anežkou, které byly tři roky. V Netíně se jich ujal rolník Bartuněk a zavezl je k bratrovi Janovi do Zahradišť, odkud si je pak bratr Karel odvezl do Budišova... Dobytek ve chlévě bučel hladem, každý se hájence z daleka vyhýbal a lidé chodili raději do Netína přes les Boroviny. Němci měli stále hájenku obsazenou a nedovolili nikomu přístup. Po několika dnech Gestapo opustilo hájenku a zůstala tam pouze česká pátá račka z Brna. Po okolí hájenky se však stále potulovali podezřelí lidé a špicli... Majitel Velkostatku, pan hrabě Podstatzký, se všemožně staral, aby za-

chránil, co se ještě dá. Zajel do Zahradišť pro moji starou matku a zavezl ji zpět na hájenku, aby aspoň ta obstarala, co tam ještě zbylo. Dobytek poslal do úschovy do Zahradišť. Dělal vše možné, aby zatčeným z hájenky nějak mohl pomoci a ulehčit v jejich těžké situaci. Také vdově po hajném Hladíkovi (který byl v Brně popraven), vyplácel dál mzdu a veškeré požitky, jak měl hajný Hladík, ačkoliv to bylo Němci zakázáno..... Dostal jsem další zprávu z hájenky, že 25. června sehnalo Gestapo 20 lidí z Netína, kteří krompáči a lopatami museli po lese v Křibku hledat kryt. Hlavní moje snaha byla, abych nebyl nepovolanými lidmi viděn a nepřivedl moje živitele a opatrovníky do neštěstí a zatčení. Také z toho důvodu jsem nechtěl zůstat delší dobu na jednom místě...”

TĚŽCE SE SNÁŠÍ SAMOTA A OPUŠTĚNÍ OD RODINY:

„Dne 15. srpna 1944 jsem se přestěhoval na Ostrůvek, kde jsem se usadil v chatě majitele Velkostatku. Ve dne jsem chodil po houštině chaty, neb někde na okraji houštiny seděl a pozoroval okolí, aby mě někdo nepovolaný nespatriil...Tuto neděli byla také v Netíně pouť. Dozvěděl jsem se, že přijdou děti ze Zahradišť poprvé navštívit babičku na hájence. Sedl jsem si na okraji ostrůvku za rákosí a od rána pozoroval okolí hájenky a cestu,

kdo půjde po cestě. Chtěl jsem vidět děti aspoň zpovzdálí, když jsem se jim nemohl ukázat, neb mne nesměly vidět. Lidé jdoucí na pouť kolem hájenky chodili jako stíny, nikdo snad ani nepromluvil. Děti přišly. Odpoledne chodí samy okolo hájenky a pak zašly až na hráz ke stavidlu, kde sešly po schodech k vodě, kde se rukama ve vodě šplouchaly, nikým nepozorovány. Ustrnul jsem, dech se mi zatajil, co se stane, když některé děvče spadne do vody?! Nesměl jsem na ně ani zavolat....!“

„...Čas se vlekl hrozně pomalu, den byl týden a týden měsíc. Nevěděl jsem je-li pondělí a nebo pátek...”

TAKTO POPISUJE HAJNÝ JOSEF PAVLAS SVÉ ÚTRAPY Z ROLE PSANCE. OD 23. ČERVNA 1944 DO KONCE VÁLKY SE SKRÝVAL A PROTLOUKAL, JAK SE DALO. STĚHOVAL SE ČASTO Z MÍSTA NA MÍSTO, ABY NEVZBUDIL NIKDE PODEZŘENÍ, A PŘEDEVŠÍM NEUVEDL V NEBEZPEČÍ SVÉ OCHRÁNCE. SKLÍČEN SAMOTOU, STRACHEM O RODINU, ODKÁZÁN NA SPOLEHLIVÉ LIDI... POSTUPNĚ SE MU PODAŘILO NAPOJIT SE NA ČLENY PODZEMNÍHO HNUTÍ A ZAČÍT S NIMI OPĚT SPOLUPRACOVAT. BYL ZAPOJEN DO SHOZU ZBRANÍ U ROHŮ, PŘEMÍSTĚNÍ NOVÉ VYSÍLAČKY Z HRBOVA DO MOSTIŠŤ. SKUPINA, SE KTEROU JOSEF PAVLAS SPOLUPRACOVAL, MĚLA K DISPOZICI SAMOPALY, DVA KULOMETY, AMERICKÉ KOLTY

Foto: Netín v roce 1960

A TŘASKAVINY, SPOLEČNĚ SE ÚČASTNILI DALŠÍCH PODPŮRNÝCH ČINNOSTÍ VEDOUcí K OSVOBOZENí ČESKOSLOVENSKA. BLÍŽIL SE KONEC VÁLKY... JOSEF PAVLAS SE JIŽ ČASTĚJI UKRÝVAL NA HÁJENCE U VELKÉHO RYBNÍKA, JAK PÍŠE: „...hájenka na hrázi ožila znovu samými osobami uprchlých z pracovních táborů a stíhaných zatykači...“ NA HÁJENKU SE POSTUPNĚ VRÁTILI I NĚKTERÍ ČLENOVÉ RODINY. DENNĚ TAJNĚ POSLOUCHALI RÁDIO A ZPRÁVY Z MOSKVV A LONDÝNA. KONEČNĚ BYL KVĚTEN 1945, KOLEM NETÍNA BYLO RUŠNO, PO LESÍCH SE POHYBOVALO MNOHO PRCHAJÍCÍCH NĚMCŮ. VŠUDE BYL SHON, ZMATEK....DOZNÍVAJÍ RÁNY, KŘIK, PLÁČ...

HAJNÝ JOSEF PAVLAS KONČÍ SVÉ VZPOMÍNKY TĚMITO SLOVY:

„Český národ byl jednotný v boji proti okupantům i přes to, že nějaká plevel i v čistém zrně se najde. Nebylo politických rozdílů, byla jedna snaha bojovat proti okupantům, ať již jakýmkoliv způsobem. Bylo mnoho lidí, kteří se museli ukrývat před okupanty, ať již z důvodů politic-

kých, nebo uprchlých z pracovních táborů z Německa. Nikdo však nebyl, kdo by těmto lidem odmítl pomoc, přes to, že tuto ochotu Němci odpláceli koncentračním táborem i zastřelením. Tato obětavost lidu se nedá zaplatit ani zlatem, neb to bylo přátelství, které se platilo krví a na které se nezapomíná. Staré přísloví praví: v nouzi poznáš přítele. Toto přísloví jsem poznal nejlépe, když mne lidé ukrývali“.

Jako ozvěna nese zvuk dál, tak plynou časem vzpomínky. Plynou až k nám.... Předáme je svým dětem, a ony je předají dál... svým dětem...

Mír není samozřejmostí každého dne. Mír je veliký dar. Dar, který máme v rukou 70 let. Držme ho a nepouštějme ... a děkujeme...

KE VZPOMÍNCE

HAJNÉHO JOSEFA PAVLASE

A JEHO RODINY PŘIPRAVILA PAVLA KREJZLOVÁ

K ŽIVOTU RODINY PAVLASOVY NA HÁJENCE U VELKÉHO RYBNÍKA V NETÍNĚ

Foto: Pohled od Pavlasovy hájenky na Velký netínský rybník a obec Netín

Naše rodina se přestěhovala na hájenku u Velkého rybníka u Netína na jaře roku 1933 z hájenky v Pekle, která se nacházela v katastru obce Dolní Bory. Dnes je tato hájenka již dlouhodobě zaplavena Mostištskou přehradou, která se zde po 2. světové válce začala stavět. Pobyť naší rodiny na této hájence již nebyl tak klidný jako na předchozím místě. Jednak zde byl větší provoz a ruch a jednak se začala postupně vyhrocovat politická situace, která vyústila až ve 2. světovou válku. Po vyhlášení mobilizace na podzim roku 1938 musel můj dědeček hajný Josef Pavlas nastoupit na vojnu a hlásit se ke svému vojenskému útvaru v Kroměříži. Poté se jako voják podílel u Opavy ve Slezsku na budování vojenských opevnění. Na základě rozhodnutí tehdejší vlády, kdy bylo rozhodnuto vše ukončit a předat Němcům, se dědeček vrátil zpět domů na hájenku ke své rodině a k pracovním povinnostem.

Počátek 2. světové války prožívala naše rodina v relativním klidu, ale pod značným politickým a společenským napětím, neboť zprávy o průběhu války, postupu Němců při zabírání jednotlivých území a perzekucích, se rodina postupně dozvíдалa a tato situace nenechávala nikoho klidným. Rodina žila ale spolu bez jakéhokoliv odloučení a nikdo si v té době neuvedomoval a ani nemohl tušit, že jsou to poslední společné chvíle, které rodina spolu prožívá.

Dědeček vstoupil do odboje v podstatě v průběhu roku 1941, kdy byl nejprve osloven se žádostí ohledně pomoci při zajištění úkrytu pro účastníky odboje, kteří se museli skrývat před Němci. Tímto se postupně zapojil do odbojového hnutí. Začala tak spolupráce s jedním z předních představitelů odboje v našem kraji Karlem Štajnerem-Veselým, následnému ukrývání Milady Lužové, manželky generála Vojtěcha Borise Luži – vrcholného představitele R 3, ukrývání profesora Josefa Grni, dalšího vrcholného představitele R 3, ukrývání parašutistů ze skupiny Calcium Jaroslava Odstrčila a Josefa Gemrota, včetně zajišťování stravy, ošacení a léků, zajišťování úkrytů

a provozu vysílaček, předávání zpráv, účasti na shozu zbraní s ostatními partyzány a dalších činností až do konce války.

Dne 23. 6. 1944 se naší rodině podstatně změnil život, když u hájenky byl příslušníky brněnského gestapa zastřelen parašutista Jaroslav Odstrčil, kterému zajišťoval úkryt. Dědeček musel téhož dne odejít do ilegality a do konce války se skrýval. Byl na něho vydán zatykač a po celou dobu byl hledán gestapem. Babička Marie s tetou Hedvikou a strýcem Josefem byly gestapem zatčeny a odvezeny do Brna, Kounicových kolejí. Babička s tetou zde byly vězněny až do 19. 4. 1945, kdy došlo k hromadnému propouštění vězňů z brněnských věznic. Obě šly celou cestu z Brna pěšky až do obory u Petrávče odkud je večer přivezl domů na hájenku traktor z velkostatku rodiny Podstatzkých.

Strýc Josef byl po věznění v Brně v měsíci lednu 1945 transportován do koncentračního tábora Flossenbürg, kdy na samém konci války podlehl následkům pochodu smrti v Dachau a domů se již nevrátil. Bratr mého dědečka An-

Foto: Josef Pavlas ml. ve svých 17 letech, syn hajného

tonín ze Zahradišť byl gestapem také zatčen a při výslechu na gestapu v Jihlavě byl ubit k smrti. Další děti, tedy můj otec Jaroslav, strýc Karel a tety Marie a Anežka, byly až do konce války vychovávány u bratra mého dědečka Karla Pavlase v Budišově, který poskytl všestrannou pomoc. O samotnou hájenku a veškeré hospodářství se za velké pomoci rodiny Podstatzkých postarali další známí, příbuzní a zaměstnanci velkostatku.

Na konci války se postupně celá rodina zase začala skoro po roce scházet na hájence u netínského rybníka. Všichni byli již doma, ale pouze strýc Josef se nevracel domů z koncentračního tábora. Každý den se čekalo v naději, že už přijede domů, ale nestalo se tak. Proto se začalo pátrat a až prostřednictvím Svazu politických vězňů v Praze se zjistilo, že zemřel v Dachau dne 23. 5. 1945. Toto bylo pak potvrzeno i úřední zprávou ze dne 28. 8. 1945.

Netínská tragédie si fakticky vyžádala celkem 5 obětí na životech – strýce Josefa, bratra dědečka Antonína, parašutisty Jaroslava Odstrčila, uzenáře Šeredu z Prahy (který přijel dne 23. 6. 1944 na chatu Jebavých na oslavu a byl zastřelen Němci) a řídícího Malouška z Kadolce (který na hájenku často jezdil a kterého měl Moravský v poznámkách ve svém zápisníku v aktovce v kolně nedaleko hájenky, která se dostala do rukou gestapa, kdy byl pak gestapem zatčen a popraven).

Netínská tragédie přinesla však ještě mnoho dalších útrap také okolnímu obyvatelstvu, přátelům a známým naší rodiny a účastníkům místního odboje. Toto vše bylo a stále ještě je ve vzpomínkách, na které se nesmí zapomenout.

Když můj dědeček v roce 1948 sepisoval své „Poznámky z okupace“, končil je těmito slovy:

„Neměl jsem peněz, neměl jsem nic, ale nedostatku jsem nikdy neměl, naopak mi bylo ještě přilepšováno na úkor ostatních členů rodiny, což jsem nemile snášel. Těmto lidem, kteří mne podporovali a starali se o mne, zůstávám věčným dlužníkem. Je také možné, že jsem některému

Foto: Pomník Antonínu Pavlasovi a Josefu Pavlasovi ml. v Radostíně nad Oslavou

z nich na tu malichernou odplatu zapomněl, a to aspoň poděkovat. Tento můj dluh já již vyrovnat nemohu a musím jej nést jako vděčnost všem těm, kteří mi pomáhali a podporovali za doby německé okupace“.

K těmto jeho slovům se i nyní s odstupem času připojuji s tím, že naše rodina nikdy nezapomněla na obětavou pomoc těch, kteří dědečkovi pomohli v těch nejtěžších chvílích, kdy se musel skrývat a neměl tušení, co se stane se členy jeho rodiny a zda se vůbec dožijí konce války.

V roce 1945, po 12-ti leté působnosti na této hájence, se naše rodina stěhovala do obce Zahradiště, kde dědeček působil jako hajný a pak ve funkci vedoucí polesí až do roku 1959, kdy odešel do starobního důchodu a odstěhoval se s rodinou do Velkého Meziříčí.

**S ÚCTOU A VZPOMÍNKOU VNUK,
JUDR. JAROSLAV PAVLAS, PH.D.**

Foto: Pomník poručíka JUDr. Jaroslava Odstrčila se nachází nedaleko bývalé hájenky směrem k rybníku Ochoz. Pomník byl vystavěn v r. 1946 sl. Boženou Vašíčkovou, přítelkyní a Janem Odstrčillem, bratrem Jaroslava Odstrčila. Požehnán byl P. Jindřichem Kocmanem, za účasti mnoha netínských občanů.

PORUČÍKA JAROSLAVA ODSTRČILA A ROTMISTRA JOSEFA GEMROTA
UKRÝVAL HAJNÝ JOSEF PAVLAS. OBA PATŘILI DO SKUPINY CALCIUM.
DO NETÍNA JE Z BŘEZÍ PŘIVEDL KAREL ŠTAJNER-VESELÝ.

PO PROZRAZENÍ A NÁSLEDNÉ PŘESTŘELCE S GESTAPEM BYL U RYBNÍKA OCHOZ
PORUČÍK JUDr. JAROSLAV ODSTRČIL ZASTŘELEN.

ROTMISTR JOSEF GEMROT BYL POSTŘELEN, PODAŘILO SE MU UTÉCT,
UKRYL SE V LESE KŘÍBEK A RANĚN DOŠEL DO BŘEZÍ K DVOŘÁKŮM Č.P. 2.

NA ZAČÁTKU ROKU 2015 BYLY OBJEVENY NA PŮDĚ DOMU VE BŘEZÍ STARÉ DOPISY,
KTERÉ PO VÁLCE PSAL JOSEF GEMROT PANU DVOŘÁKOVÍ DO BŘEZÍ.
V NICH JOSEF GEMROT OPAKOVANĚ DĚKOVAL PANU DVOŘÁKOVÍ ZA POMOC V TĚŽKÉ
VÁLEČNÉ DOBĚ. ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH JOSAF GEMROTA JE POPSÁN V ČLÁNKU
ODBOJ PROTI NĚMECKÝM OKUPANTŮM.

PÁR VĚT Z NELEHKÉHO MLÁDÍ JAROSLAVA ODSTRČILA

Foto: JUDr. Jaroslav Odstrčil

Jaroslav Odstrčil přišel na svět dne 6. listopadu roku 1912 v obci Brníčko u Zábřeha č.p. 123, která se nachází v malebné krajině podhůří Jeseníků. Narodil se do rolnické rodiny Jana a Anny Odstrčilových jako páté ze šesti dětí.

Otec Jan nedlouho před Jaroslavovým narozením vybudoval za cenu značného zadlužení menší hospodářství, na kterém celá rodina hospodařila. Přerod z chalupníka na malorolníka, což byl Janův sen, tak probíhal za cenu nesmírné dřiny a odříkání celé rodiny.

Osud však zasáhl do života rodiny velice krutě. Otec Jan narukoval již v prvních dnech první světové války a v roce 1917 padl. Na zadluženém hospodářství tak zůstalo kromě vdovy Anny také 6 sirotek ve věku dvou až třinácti let, včetně pětiletého Jaroslava. Zadluženého hospodářství se pak ujala nesmírně

houževnatá matka Anna spolu s nejstarším synem, dvanáctiletým Janem. Jaroslav vyrůstal v prostředí vesnice, která ač se nacházela na samém pomezí Sudet, byla ryze česká. Od mládí byl spolu s bratrem členem Sokola a celá rodina se účastnila spolkového života v obci.

Hmotné podmínky rodiny nebyly nejlepší. Aby se rodině ulevilo, odešly postupně k příbuzným do Ameriky jeho starší sestry Božena a Emílie.

Malý Slávek, jak na něj doma volali, projevoval od mládí velkou inteligenci. A tak, přestože hmotná situace rodiny nebyla nejlepší, rozhodla matka Anna, že svému nadanému synovi umožní další vzdělání. Po ukončení obecné školy nastoupil třináctiletý Slávek v roce 1925 na Reálné gymnázium v Zábřehu na Moravě. Po jeho absolvování zahájil v roce 1933 studia na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Přestože byl Slávek po celou dobu dle možností podporován na studiích svou matkou a starším bratrem Janem, nikdy by nebyl schopen studia dokončit bez své obrovské houževnatosti a touhy po vzdělání. Chybějící prostředky si opatroval kondicemi.

Své studium dokončil v roce 1938 a 17. března byl promován na doktora práv. Stal se tak prvním členem rodu, který dosáhl vyššího vzdělání.

Jeho matka Anna se završení svého snu o vzdělání svého syna již nedožila. Zemřela v roce 1934. Nebyla sice svědkem triumfu svého syna, ale ušetřila si i nezměrnou bolest nad jeho tragickou ztrátou.

PRO NETÍNSKÝ ZPRAVODAJ NAPSAL
ING. JAN ODSTRČIL, PRASYNOVEC
PORUČÍKA JUDR. JAROSLAVA ODSTRČILA

CO SKRÝVALY DOPISY NALEZENÉ V BŘEZÍ NAD OSLAVOU Č. P. 2 ?

NEDÁVNO JSEM DOSTAL OD SVÉHO BRATRA JANA ODSTRČILA (ZABITÝ PARAŠUTISTA JUDR. JAROSLAV ODSTRČIL JE NÁŠ PRASTRÝC) KOPIE SADY DOPISŮ, KTERÉ SE NAŠLY V BŘEZÍ NAD OSLAVOU Č. P. 2, TEDY V DOMĚ, KDE STA-TEČNÝ PAN DVOŘÁK UKRÝVAL 4 PARAŠUTISTY ZE SKUPINY CALCIUM. NÁŠ PRASTRÝC CHODIL S JEHO BRATREM NA PRÁVNICKOU FAKULTU V BRNĚ A BYLI TO VELCÍ KAMARÁDI. DOPISY OSAHOVALY KORESPONDENCI MEZI:

1. Slečnou **Boženou Vašíčkovou z Dubicka**, která byla přítelkyní mého prastrýce a panem **Dvořákem z Březí nad Oslavou**. Při jejich čtení mi tekly slzy z očí. Z dopisů je cítit, jak moc Slávka milovala, když utíkal přes Polsko do Francie v r.1939, tak mu slíbila, že na něj počká. V každém řádku je cítit smutek, zklamání, zoufalství nad ztrátou svého Jarka, jak mu říkala. Společně s jeho bratrem Janem, mým dědou vybudovali v lese u rybníka v Netíně pomníček, kam až do smrti jezdila. Tělo Jaroslava se nikdy nenašlo, fašisté jej údajně spálili a rozmetali někde za právnickou fakultou v Brně, takže pomníček na místě jeho skonu, je tichou pietní vzpomínkou na jeho památku. Božena se už nikdy nevдалa, ani neměla děti. Kolik dalších šikovných Odstrčilů mohlo běhat po světě nebýt té otřesné války. V dopisech je zmiňována i lidská zrůda, bývalý spolužák Jaroslava Odstrčila z práv, Karel Krob. Byl postupně udavačem gestapa (potom komunistů), mého dědu zavřeli a málem umučili fašisté po jeho udání, udával i další odbojáře, po válce si sehnal falešná potvrzení, že byl odbojář, vstoupil do KSČ, udělal kariéru v MEZU Mohelnice, vítal ruské okupanty a v klidu se dožil vysokého stáří. Ano, i toto je bohužel smutná část naší národní historie.

2. Další série dopisů je mezi **Josefem Gemrodem**, **Františkem Širokým** (parašutisté ze skupiny Calcium) a panem **Dvořákem**. Je to smutné čtení, skuteční vlastenci, kteří bojovali s fašisty a riskovali svoje životy a životy svých

známých a příbuzných, museli předkládat řadu ponižujících potvrzení o tom, že byli v odboji a že byli zranění, museli také shánět svědky. Jak ponižující a trapné. Přitom byl tento systém hromadně zneužíván, takže nakonec bylo odbojářů a partyzánů tolik, že to snad neměla ani Titova partyzánská armáda v Jugoslávii, která ovládala po celou dobu velkou část země a dávala Němcům pořádně zabrat... Myslím, že udavačů bylo u nás více, než skutečných odbojářů. To je bohužel taky naše historie.

3. Poslední byl dopis mého dědy **Jana Odstrčila** panu **Dvořákovi**, v kterém mu děkoval za vše, co pro parašutisty a jeho bratra udělal. Opět se mi vlily slzy do očí, když jsem si vzpomněl na obrovskou, mohutnou, svalnatou postavu svého dědy, jak upracovanými, medvědíma rukama, plnými mozolů píše tyto řádky. Zabitého Slávka měl rád spíše jako syna, protože ho s maminkou Annou vychoval, když tatínek padl v 1. světové válce. Sám chodil do školy jen do 10 let, následovala dřina na hospodářství, výchova a živení 5 sourozenců, splácení velké hypotéky. Udělal vše proto, aby Slávek mohl vystudovat gymnázium a práva. Teprve po zajištění svých sourozenců si založil vlastní rodinu a měl 4 děti. Každý má své životní vzory. Nemusí to být žádní velikáni, ale lidé, kteří žijí čestně, poctivě a nikdy nezradí své zásady. Vedle Jana Husa jsou mými životními vzory můj děda Jan Odstrčil a jeho bratr JUDr. Jaroslav Odstrčil. Jsem hrdý na svoji vlast a rodinu. Všem ostatním občanům bych přál, aby měli takové předky jako já. Určitě bychom dnes byli na tom o poznání lépe, a to jako celý národ...

ZA CELÝ ROD ODSTRČILŮ OD EVROPY DO AMERIKY

ING. JAROMÍR ODSTRČIL (NAR. 1958),
VNUK JANA ODSTRČILA A PRASYNovec
JUDR. JAROSLAVA ODSTRČILA

ODBOJ PROTI NĚMECKÝM OKUPANTŮM

(JOSEF GEMROT, STROJOPIS 1946)

VZPOMÍNKY „ODBOJ PROTI NĚMECKÝM OKUPANTŮM“ OBSAHUJÍ 23 STRAN STROJOVĚ PSANÉHO TEXTU. DLE VYPRÁVĚNÍ JOSEFA GEMROTA JE ZAZNAMENAL V RYCHVALDĚ V ROCE 1946 VILÉM CHROBÁČEK.

ZE VZÁCNÉHO MATERIÁLU, UVÁDÍM VE ZKRATCE PŘÍBĚH ROTMISTRA JOSEFA GEMROTA:

Josef Gemrot sloužil u státní policie v Mor. Ostravě. 20. června 1939 pro nesouhlas s nacistickým režimem odešel do zahraničí. Nejprve do Polska, kde se v Krakově věnoval základnímu vojenskému výcviku. Koncem července 1939 se nalodil na polskou loď Chrobry. Po nalodění 350 členů v civilu byli na loď vpuštěni další cestující, kteří měli namířeno do Francie nebo do Ameriky. Plavili se Baltickým mořem až do přístavu Bologne. Jejich cesta pokračovala vlakem do Lille ve Francii, kde každý dobrovolně podepsal, že vstupuje do cizinecké legie. Ve Francii se skupina rozdělila na polovinu. Skupina, ve které byl Josef Gemrot, byla odvezena na pevnost St. Jean. Stále byli všichni v civilu. Po příchodu do pevnosti nad nimi převzala velení správa cizinecké legie. U všech byla provedena lékařská prohlídka, byli oštriháni dohola, vyfotografováni a všem bylo přiděleno číslo. Josef Gemrot byl s číslem 85 118. Následoval výcvik, který byl velice tvrdý a ve špatných podmínkách. Josef Gemrot například uvádí, že museli nosit od moře velké kameny až nahoru na pevnost, k jakému účelu prý nevěděli. Většina velitelů byli Němci, kteří když se dozvěděli, že tito noví příslušníci cizinecké legie utekli z Československa, neměli s nimi slitování, ač bylo ještě před válkou. Štěnice, krysy, málo jídla, tvrdý výcvik, těžká práce... Následně byli převezeni nákladní lodí do severoafrického válečného přístavu Oran. (Alžírsko). Josef Gemrot opět uvádí strašné podmínky, krysy, štěnice, hrozný

zápach, vedro. Píše, že byli vezeni jako dobytek a nikdo s nimi nezacházel jako s lidmi. Vlakem byli převezeni do města Sidi bel Abbes, kde se nacházelo těleso cizinecké legie, kterým musel projít každý nově přijatý člen. Odtud byli vojáci rozesíláni do výcvikových středisek, kde probíhal ostrý výcvik. Josef Gemrot byl poslán jiho-východně na kamennou pevnost Aiin El Hajdar. Bydleli po 60 vojácích v jedné místnosti. Den-ním programem byl opět velmi tvrdý výcvik, který začínal ve 4 hodiny ráno a trval do 10 hodin. Od 11 do 15 hodin museli ležet na postelích, chodily kontroly. Od 15 do 19 hodin probíhal další výcvik. Kdo výcvik nevydržel a padl vysílením, dostal 8 dní vězení. Žádná omluva neplatila. Jak Josef Gemrot píše: „*měli jsme do-jem, že nemají v úmyslu propustit nás do tvořících se Československých jednotek. Chodili jsme denně na cvičák, kde nás doslova v tom vedru trýznili*“.

V září 1939 vypukla válka. Přišlo to, na co se celý čas připravovali, „konec pekla v cizinecké legii!“ Dobrovolně mohl do Anglie odjet, kdo chtěl. 12. července 1940 dorazili dobrovolníci z řad legie do Liverpoolu. Byl mezi nimi i Josef Gemrot a jeho bratr Fridolín Gemrot. V Anglii byla sestavována nová armáda, probíhal výcvik letců i parašutistů. Josef Gemrot procházel od roku 1941 do listopadu 1943 výcvikem zaměřeným na parašutisty. Vyčkávací akci prožil v Alžíru, v únoru 1944 už letěl na maďarsko-slovenské hranice a 3. dubna 1944 byl proveden seskok na naše území. V letadle letělo 5 členů posádky a 7 parašutistů rozdělených na dvě skupiny. Jedna skupina byla čtyřčlenná (poručík JUDr. Jaroslav Odrščil, rotmistr Josef Gemrot, rotný František Široký a rotný Karel Niemczyk), druhá tříčlenná, ta seskočila u Kutné Hory. Skupiny navzájem o sobě neměly vědět, u jakého města seskočí, a to z bezpečnostních důvodů.

Čtyřčlenná skupina s názvem Calcium se skočila u Deblova-Čejkovice u Chrudimi. V Anglii dostali čtyři adresy, na které se mají obrátit. Na první adrese v Ochozu u Nasavrk byli odmítnuti a udání, na druhé adrese byli odmítnuti, proto již další dvě nekontaktovali. Odebrali se do Březí na Žďársku, kde měl JUDr. Odstrčil známého a to pana Dvořáka z č.p.2. Do Březí dorazili po osmidenním nočním pochodu sněhem. Spali přes den, to z bezpečnostních důvodů, aby se v okolí přes den neukazovali. Spali ve vyhrabané a větvemi vyložené díře, dva pláště pod sebou, dva pláště nad sebou, namačkání kvůli zimě na sebe. Boty, jak uvádí ve vzpomínkách Josef Gemrot, měli ráno zmrzlé na kost. V Březí našli úkryt a zázemí na potřebnou dobu. Díky MUDr. Motýlu z Luk navázali spojení na podzemní organizaci, Radu tří, Karla Štajnera-Veselého a hajného Josefa Pavlase. Čtyřčlenná skupina parašutistů se rozdělila na půl. JUDr. Odstrčil a rotný Josef Gemrot se přesunuli do Netína.... další osud té doby je nám znám z výše uvedených dvou článků, kde je osud netínských popsán. V zápiscích Josefa Gemrota se píše:

„Byli jsme umístěni v boudě pro krmení zvěře a tam nás zásoboval hajný Josef Pavlas z Netína. Tam se konaly schůzky Rady tří, na kterou jsme navázali a spolupracovali s ní až do konce války. V tomto prostoru měla býti dána do provozu druhá vysílací stanice a zařizovali jsme proto vše potřebné...“

O 23. červnu 1944, dni, kdy byl zastřelen poručík JUDr. Jaroslav Odstrčil a dni, kterým se z hajného Josefa Pavlase stal psanec, Josef Gemrot v zápiscích píše, že škpt. Moravanský byl v noci na schůzce, a že špatně spal, tak si jde lehnout, aby ho Josef Gemrot ve 4 hodiny odpoledne vzbudil. Tak se taky stalo a Josef Gemrot šel směrem k boudě. Od hajného Josefa Pavlase věděli, že na víkend do Netína na nedalekou chatu přijedou řezníci a velkouzenáři z Prahy a z Brna, kteří si tam něco domlouvají a vždy se dobře baví. J. Gemrot popisuje:

„Když jsem se vracel z okraje lesa po užoučkém asi 3/4 m širokém průseku a byl asi 50 m zpět, uviděl jsem před sebou 3 muže v civilu, kteří stáli. Šel jsem s gumákem (pozn.:gumový plášť) na ruce klidně k nim v domněnání, že to jsou řezníci a velkouzenáři z víkendové chaty. Přišel jsem k nim na tři kroky a zastavil se, ježto se mi zdáli podezřelí. Mezitím jeden vlezl z levé a druhý z pravé strany do houští s úmyslem mne chytit, proto jsem jejich špásování chtěl přerušit útokem. Když jsem se však otočil, vyšla rána, která zasáhla spodní část rukávu. Na mou obrannou střelbu bylo již pozdě, protože jsem byl k útočícím mužům obrácen zády, proto jedinou záchranu viděl jsem v útěku. Druhá rána vyšla a touto jsem byl zasažen pod levou lopatku a kulka mi prolétla svailem na levé ruce. V tom okamžiku jsem byl právě na křižovatce průseků a gumák, který jsem měl v pravé ruce, se zachytil o stromek a zůstal na něm viset a tím mě strhl doprava, takže rána, která vyšla podpaždí a skrz ruku, kdybych se nebyl otočil, byla by prošla srdcem...“

Foto: Lesní bouda, kde se parašutisté ukrývali

Foto: Netín v roce 1938

Dále Josef Gemrot popisuje, že útočníků bylo pět a všichni stříleli. Utíkal k dobře maskovanému krytu, který byl zbudován hajným Josefem Pavlasem. Tam se skryl a zjistil rozsah rány. Píše, že mu krev tekla po těle do bot. V té době, co byly tyto Zápisky zaznamenány, tj. v roce 1946, v nich J. Gemrot uvádí, co tvrdilo Gestapo: a to, že přišli na udání jedné ženy Marie, nebo Jülie, a že udání bylo na řezníky a uzenáře, kteří si tam domlouvali obchody. O smrti poručíka JUDr. Odstrčila Gestapo prý tvrdilo, že jej potkali náhodou, že poručík šel proti nim s knihou v ruce a že ho prostě zastřelili...

Josef Gemrot byl v krytu. Kolem 8 hodiny večer přijelo Gestapo a uzavřelo celý prostor třemi kruhy. Dvnitř pustili každého, ven nikoho. Gestapo mělo s sebou dva psy, kteří po stopě hledali ztraceného parašutistu. Josef Gemrot píše: „V té době jsem v krytu seděl a malou skulinkou jsem viděl stín, jak se míhá po podlaze. Byl jsem stále připraven ke střelbě pro pří-

pad, kdyby vchod do krytu byl objeven. Byl to boj do posledního dechu...“ Bylo mu jasné, že musí odejít. V 11 hodin v noci opustil kryt a velmi opatrně se plížil pryč. Na okraji lesa šlápl na malou větvičku, ta když zapraskala, okamžitě se ve vzdálenosti 50 m rozsvítil silný reflektor... Z tohoto okleštění se mu podařilo uniknout! Za tři dny o půlnoci přišel k Dvořákům do Březí. Postarali se o něj a bylo nutné vyléčit ránu. V napsaných poznámkách zde vzpomíná na velmi dobrou školu výcviku. Jeho úkol byl stále aktuální – předávat zprávy do Londýna a to také plnil. Spolupracoval tedy dál s podzemním hnutím a se členy Rady tří. Pohyboval se u Cyrila Musila ve Studnicích, v Rokytne u Nového Města, u Nasavrku, u Rohozné, v Javorném, ve Vojtěchově a na dalších místech.

Válka se pomalu blížila ke konci. Po válce se Josef Gemrot sešel s celou svojí rodinou, jak uvádí v závěru poznámek z okupace:

„Máme velké štěstí, že jsme se všichni živí opět pohromadě po dlouhém utrpení sešli ve svém domově. Takových šťastných rodin není mnoho. Tímto končím své vzpomínky a jsem spokojen, že jsme splnili povinnost vůči republice a našemu národu. Když nám nebyla dána možnost bojovat na otevřené frontě, bojovali jsme každý svým způ-

sobem s pevným úmyslem dobýti znovu ztracené svobody. To se nám podařilo a je to největším zadosťučiněním pro nás“.

ZE STROJOPISU SESTAVILA PAVLA KREJZLOVÁ

O DALŠÍM POVÁLEČNÉM OSUDU JOSEFA GEMROTA NAPSALI **SYNOVÉ OLDŘICH A MILOSLAV:**

„PO UKONČENÍ VÁLKY SE OTEC CHTĚL VRÁTIT K PŮVODNÍMU POVOLÁNÍ, K POLICII, PROTO POŽÁDAL O ODCHOD Z ARMÁDY A NASTOUPIL DO PRÁVĚ SE TVOŘÍCÍHO SBORU NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI. V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH V ZÁMEČKU S VELKOU ZAHRADOU VYBUDOVAL CVIČNOU STŘELNICI PRO VÝCVIK POLICISTŮ PODLE SVÝCH PŘEDSTAV A ZKUŠENOSTÍ NABYTÝCH V ZAHRANIČNÍM VÝCVIKU.

BYL ROVNĚŽ INSTRUKTOREM STŘELBY. OŽENIL SE V ROCE 1947 S NAŠÍ MAMINKOU ŠTĚPÁNKOU VÁCLAVKOVOU, SE KTEROU SE ZNAL UŽ PŘED VÁLKOU.“

ŽILI 3 ROKY V PRAZE, TAM SE JIM NARODILI SYNOVÉ OLDŘICH A MILOSLAV.

ZDRAVOTNÍ STAV JOSEFA GEMROTA SE STÁLE ZHORŠOVAL.

PŘESTĚHOVALI SE DO OSTRAVY. TO UŽ BYL JOSEF GEMROT VELICE VÁŽNĚ NEMOCEN. JOSEF GEMROT ZEMŘEL V OSTRAVĚ V SRPNU 1955 VE VĚKU 43 LET NA NÁSLEDKY VÁLKY.

ROTMISTRU JOSEFU GEMROTOVI BYLA UDĚLENA
ČESKOSLOVENSKÁ VOJENSKÁ MEDAILE ZA ZÁSLUHY I. STUPNĚ.

ČEST JEHO PAMÁTCE...

PORUČÍK MILOSLAV SKRBEK & ČETAŘ JOSEF SKALKA

VÁLKA SE CHÝLILA KE KONCI. USTUPUJÍCÍ NĚMCI DOSLOVA PRCHALI PŘED NÁLETY RUSKÝCH LETADEL I PŘED PARTYZÁNY. PORUČÍK MILOSLAV SKRBEK A ČETAŘ JOSEF SKALKA PATŘILI DO PARTYZÁNSKÉ SKUPINY TAU, URČENÉ PRO OKOLÍ VELKÉHO MEZIŘÍČÍ. OBA PADLI NA ZÁSECKÉM KOPCI PRO VLAST DNE 9. KVĚTNA 1945.

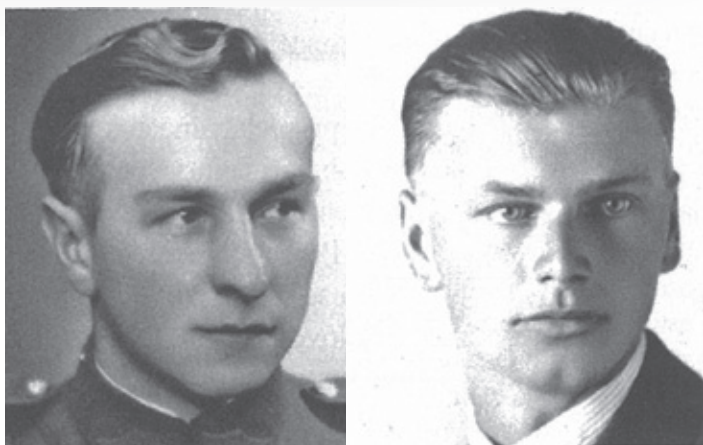

Foto: Poručík Miloslav Skrbek a četař Josef Skalka

Okolo úterní půlnoci (8. května 1945) zesílil hluk vozidel jedoucích po státní silnici, nezvyklým ruchem... Ústup německých formací pokračoval ještě ve středu 9. května po ránu... Kromě ruských letců si ustupující Němce brali na mušku rovněž partyzáni poschovávaní v okolí Netína... Proud prchajících řídil, až téměř ustal a lidé, kteří se odvážili ven, nacházeli desítky povozů a aut opuštěných na okrajích silnic... Odpoledne se partyzáni znovu vypravili ke komunikacím pronásledovat poslední zbytky německé armády. Skupina vyslaná k cestě od Olší na nikoho nenarazila, při návratu však Josef Pavlas zajal dva Němce. Protože nebyli ozbrojeni, propustil je s tím, že budou stejně zadrženi později... Ve zhruba stejnou dobu došlo k přestřelce na Záseckém kopci, kde se po poledni sešly dvě pátrající skupiny, které v okolních lesích hledaly rozprášené německé oddíly... od Netína přijíždějící automobil. Odbojá-

ři potřebovali dopravní prostředek, a proto se rozhodli vůz zastavit. Zatímco se ozbrojenci rozmisťovali v místě zvaném Borovíčko situovaném v těsné blízkosti komunikace asi ve třetině kopce, bylo auto sledováno dalekohledem. Velitel druhého oddílu Tau poručík Miloslav Skrbek nařídil zahájit palbu až na jeho rozkaz, neboť si chtěl být jist, zda ve voze již nejedou Rusové. Když se auto přiblížilo asi na dvacet metrů, vyskočil poručík Skrbek z úkrytu na silnici a se samopalem v ruce zakřičel: „Halt, Hände hoch!“ Němci zastavili, vzdát se však nemínili. Z auta vylétl ruční granát a současně zaburácela střelba. Zasažený poručík Skrbek se zhroutil na silnici a Němci se za zuřivé střelby dali na útěk. Při přestřelce byl ještě zabit kulometník Skrbkova druhého družstva četař Josef Skalka z Krásněvsi a několik Němců.

VZPOMÍNÁME...

LITERATURA:

Červený Ondřej - Osvobození Žďárska, Sypták, Brno 2014

Foto: Pomník nad osadou Záska

RADA TŘÍ (R 3)

R 3 BYLA V LETECH 1944 – 1945 ODBOJOVÁ ORGANIZACE, HLAVNÍ SKUPINA PROTINACISTICKÉHO ODBOJE NEJEN NA VYSOČINĚ, ALE I NA MORAVĚ. PROGRAM BYL JASNÝ – OBNOVENÍ NEZÁVISLÉHO NÁRODNÍHO STÁTU S VAZBOU NA RUSKO A ZÁPADNÍ DEMOKRACII, ZMĚNY V POLITICE, SNÍŽENÍ POLITICKÝCH STRAN, ODSTUP SUDETSKÝCH NĚMCŮ, ZNÁRODNĚNÍ TĚŽKÉHO PRŮMYSLU. LONDÝNSKÁ EXILOVÁ VLÁDA R 3 PODPOROVALA A UZNALA GENERÁLA VOJTĚCHA BORISE LUŽU, JUDR. JOSEFA GRŇU A JOSEFA CÍSAŘE ZA VRCHOLNÉ PŘEDSTAVITELE V ČESKOSLOVENSKÉM ODBOJI.

Z Londýna byly po dohodě vyslány výsadky pro celou Československou republiku. Na Vysočinu byla poslána skupina CALCIUM, jenž měla obnovit ztracené radiové spojení, dále měla pomoci organizovat partyzánský odboj

a shoz zbraní. Po splnění svých úkolů měli členové pomáhat domácímu odboji. Seskok byl uskutečněn 3. dubna 1944 s vysílačkami „Milada“ a „Zdena“. Parašutisté skupiny Calcium byli: Poručík JUDr. Jaroslav Odstrčil, rotmistr Josef Gemrot, rotný Karel Niemczyk a rotný František Široký.

ZNÁMÍ ODBOJÁŘI VE SKUPINĚ R 3 BYLI:

Kapitán gšt. Karel Štajner, krycí jméno Karel Veselý. Podplukovník Josef Svatoň, krycí jméno Doubek. Poručík Josef Kábele. Poručík František Zajíček, krycí jméno Kamil. Kapitán Eduard Soška z Nového Města na Moravě. Radomír Luža, syn divizního generála V. B. Luži. Kapitán Josef Robotka z Velké Bíteše. Cyril Musil ze Studnic na Novoměstsku a mnoho dalších.

Foto: Dva ze členů Rady tří, generál V. B. Luža, J. Grňa a pamětní deska před farou v Bohdalově, kde byla založena hlavní skupina protinacistického odboje R 3

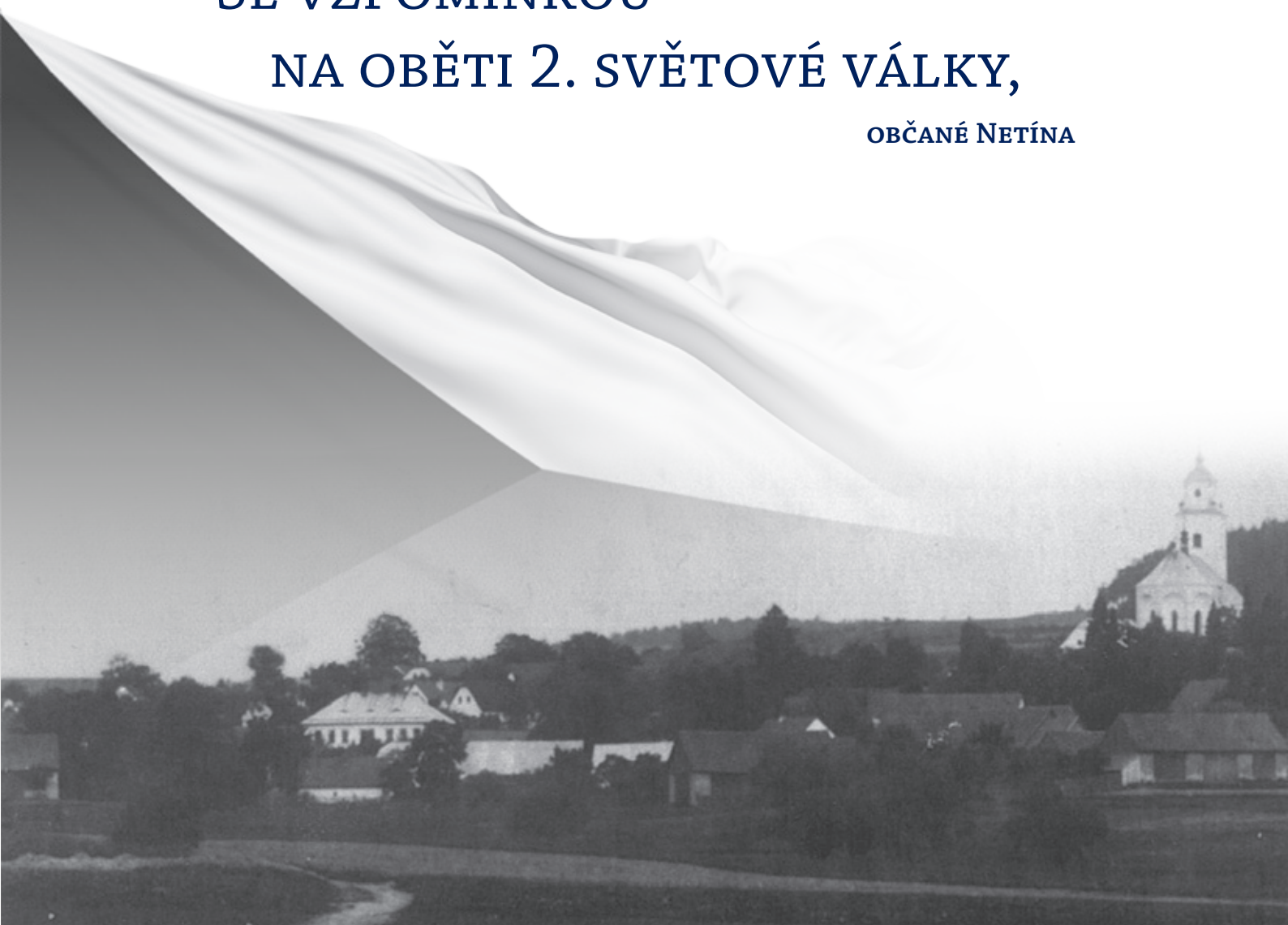

PŘEDSTAVITELÉ RADY TŘÍ SE PO KVĚTNOVÝCH UDÁLOSTECH 1945
NEPROSADILI DO POVÁLEČNÉ POLITIKY.
NA NÁTŁAK KOMUNISTŮ BYLI POSTUPNĚ ODVOLÁVÁNI.

PO KOMUNISTICKÉM PŘEV RATU V ROCE 1948 BYLO MNOHO PŘEDNÍCH OSOBNOSTÍ
A ODBOJÁŘŮ PERZEKUOVANÝCH, VĚZNĚNÝCH (MEZI NIMI I JOSEF GRŇA A KAREL ŠTAJNER,
FRANTIŠEK ZAJÍČEK AJ.) NEBO POPRAVENÝCH (JOSEF ROBOTKA)
ZA POLITICKÝ ODPOR PROTI KOMUNISMU.

NĚKTEŘÍ ODEŠLI DO EMIGRACE (RADOMÍR LUŽA, JOSEF CÍSAŘ).
PODLE VOJENSKÉHO HISTORIKA PLUKOVNÍKA PHDr. EDUARDA STEHLÍKA
BYLI TITO LIDÉ KOMUNISTŮM NEBEZPEČNÍ PŘEDEVŠÍM PROTO,
ŽE BYLI SCHOPNI SÁHNOUT PO ZBRANI A NEBÁLI SE
NASADIT ŽIVOT PRO DEMOKRACII.

SE VZPOMÍNKOU NA OBĚTI 2. SVĚTOVÉ VÁLKY, OBČANÉ NETÍNA

Text na pamětní desce na domě bývalé hájenky v Netíně

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ, VÁŽENÍ ČTENÁŘI, DÁMY A PÁNOVÉ,

PEVNĚ VĚŘÍM, ŽE V NÁS ZŮSTANE PO PŘIPOMENUTÍ HISTORIE KOUSEK MRAZIVÉHO STRACHU Z LIDSKÉ ZLOBY A BEZOHLEDNOSTI, KOUSEK OBAVY Z TOUHY PO MOCI. SOUČASNĚ JSEM PŘESVĚDČENA, ŽE O TO VÍCE SI KAŽDÝ VÁŽÍME RODINY, DOMOVA, USMĚVAVÝCH DĚTSKÝCH OČÍ, MOUDRÝCH RODIČŮ, LASKAVÝCH ČINŮ A VŠEHO DOBRÉHO, CO NÁM PŘINÁŠÍ 21. STOLETÍ.

ŽIJEME VE SVOBODĚ A KRÁSNÉ DOBĚ, BUĎME ZA TO VDĚČNI A DĚKUJME.

**PŘEJI VÁM HEZKÁ LÉTA VE SVOBODNÉ ZEMI,
PAVLA KREJZLOVÁ, STAROSTKA**

Na obecním úřadě v Netíně je k dispozici nahrávka zaznamenávající vzpomínky hajného Josefa Pavlase.

NETÍNSKÝ ZPRAVODAJ U PŘÍLEŽITOSTI 70. VÝROČÍ OD UKONČENÍ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY VYDAL:

Obecní úřad Netín, Netín 11, Radostín nad Oslavou 594 44. Tel.: 566 544 234, 721 423 232.

E-mail: netin@email.cz, www.obecnetin.cz. Grafická úprava a tisk: Tiskárna Protisk, Velké Meziříčí

Sestavili: Pavla Krejzlová a Karel Křeček ve spolupráci s JUDr. Jaroslavem Pavlasem, rodinou Odstrčilových, starostou Jiřím Bartošem z Brníčku u Zábřehu, sourozenci Gemrotovými, Jaromírem Urbánkem z Rychvaldu,

Mgr. Zdeňkou Čapkovou a Mgr. Hanou Čípovou.